

دوشنبه 27 آبان 18/1387 ذیقعدہ 1429 / 17 نوامبر 2008

22 سال پیش درچنین روزی - 27 آبان سال 1365 هجری شمسی: منوچهر بزرگمهر فرزند میرزا یوسف خان ملقب به علیم السلطنه درگذشت. او تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در تهران به پایان رساند و دو سال در مدرسه حقوق تحصیل کرد و سپس به انگلستان رفت و با اخذ درجه لیسانس حقوق از دانشگاه بیرمنگام به ایران بازگشت. وی تسلط کامل به زبان انگلیسی کتب فلسفی فراوانی ترجمه کرد که «پوپر، تحلیل ذهن، رساله درباره فهم انسانی، حقیقت و منطق، ژان پل سارتر و فلسفه چیست» از آن جمله‌اند. از منوچهر بزرگمهر کتب دیگری چون «از بیرون گود، دیگ جوش قلندر، عرفان نو و مرقعات صاحب‌دل» باقی مانده است.

990 سال پیش درچنین روزی - 18 ذیقعدہ سال 439 هجری قمری: «غیاث الدین ابوالفتح عمر بن خیامی نیشابوری»، ریاضیدان، منجم و حکیم و شاعر گرانقدرایرانی قدم به عرصه حیات نهاد. شهرت وی عمرخیام و لقبش حُجَّة الحق بود و ازنوا یغ و مفاخر بزرگ علمی ایران بشمار می‌رفت. او درنیشابورزاده شد و درهمان جا رشد کرد.

درسال 467 هجری قمری ملک‌شاه سلجوقی عمرخیام و عده‌ای ازمنجّمان را برآن داشت تا دراصفهان زیج جلالی را ترتیب دهند. خیام درایام سکونتش دراصفهان یکی ازمسائل مهم موسوم به شَرخْ ما أَشکَلَ مِنْ مُصادرات اقلیدس را نوشت و پس ازمرگ ملک‌شاه مجدداً به نیشابوربازگشت و تاآخرعمردرهمانجا ماند. خیام درهریک ازعلوم زمانش استاد بود بطوریکه رَمخسری دانشمند مفسّر و لغت شناس شهر، وی را حکیم جهانی و فیلسوف گیتی نام نهاده است. ازآثاروست «کتابهای مَقالَة فی الجَبَر و المُقابله و مُشکلاّت الحساب».

592 سال پیش درچنین روزی - 18 ذیقعدہ سال 837 هجری قمری: «بُرهان الدّین قاضی ابن ابی شریف»، دربیت المقدس بدنیا آمد. او درهفت سالگی حافظ قرآن شد و پس از فراگیری ادبیات عرب، منطق، اصول و معانی به قاهره رفت. او دراین شهرعلوم حساب، فرائض، تفسیر و شرح العقائد را آموخت و مدتی نیزدرمکه بسربرد و ازبسیاری ازمحدثان، حدیث شیعه آثاری متعدد ازابن ابی شریف باقی است که بیشترآنها صورت منظوم کتابهای دیگران است مانند «قواعد الإعراب ابن هشام و قصیده ابن ابی شریف».

56 سال پیش درچنین روزی - 18 ذیقعدہ سال 1373 هجری قمری: آیت الله حاج شیخ محمد حسین کاشفُ الغطاء عالم و ادیب بزرگ وفات یافت. ایشان درعلوم کلام، فلسفه، حدیث و رجال دانش بسیارداشت و علاوه برداشتن تجرو توانای علمی درعلوم دینی ازادیبان بزرگ بشمار می‌رفت. دراین زمینه دیوان شعری نیزازوی بجای مانده است. این عالم گرانقدرازیام جوانی درمبارزات سیاسی و حق طلبانه شرکت فعال داشت و درمبارزه با استعمارانگلیس نقش مؤثری ایفا کرد. ازآثارکاشفُ الغطاء که بیش از 80 اثرداشت به «الفردوسُ الاعلی و اصلُ الشّیعه و اصولُها» می‌توان اشاره کرد.